

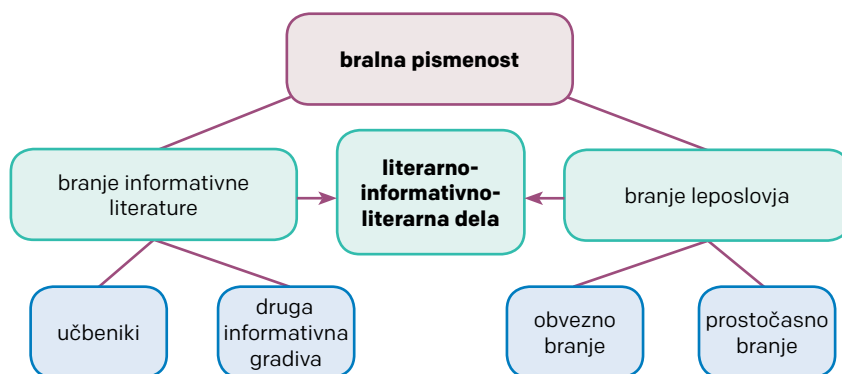
Vrste knjig po vsebini

V založništvu za mlade bralce se v zadnjih nekaj letih pojavljajo tako imenovane hibridne vrste knjig, ko ne moremo govoriti le o leposlovju ali informativni literaturi kot o dveh povsem ločenih kategorijah, pač pa je vedno več besedil, ki se razvrščajo med obe skrajnosti.

Informativne knjige, ki jih po vsebini prištevamo k različnim znanstvenim disciplinam, predstavljajo odkritja, dejstva, poskuse, pojasnitve in podobno. V splošnih knjižnicah so poimenovane kot poučne knjige; v izobraževalnem procesu jih imenujemo neumetnostna besedila. Mednje prištevamo vse učbenike, priročnike, enciklopedije ipd.

Informativno-literarna besedila imajo v ospredju informacije, pisana so esejistično; zaradi njihovega načina ubeseditve torej ne sodijo v skupino (čistih) informativnih besedil. Pri takih besedilih je opaziti tri homogene skupine: v ospredju je oseba, v ospredju je dogodek ali pojav, v ospredju je razlaga nekega pojma. Med ta dela bi s priporočilom za branje na razredni stopnji smeli uvrstiti npr. *Kaj nam povejo besede* in *Kako so videli svet* avtorjev Lucije in Damijana Stepančiča, nekatere knjige Saša Dolenca, npr. *Kratke zgodbe o skoraj vsem*, in Tine Bilban *Kaj sploh je to?*

Literarna in literarno-informativna besedila imajo literarni slog, pri čemer so nekatere sestavine preverljive. Navezujejo se lahko na dokumente, arheološke najdbe ali zgodovinske podatke (npr. zbirka Sebastijana Preglja *Zgodbe s konca kamene dobe*). V drugo skupino sodijo besedila, ki vsebujejo resnične podatke o nekem kraju,

Vir: Haramija 2022: Branje mladinskih leposlovno-informativnih knjig pri različnih predmetih v osnovni šoli. *Jezik in slovstvo*, št. 1–2, str. 49.

državi, ljudeh, gospodarstvu (kakor je značilno za literarni potopis), ali so podatki iz naravoslovnih znanosti vtakani v zgodbe, tak primer je npr. delo Polonce Kovač *Zelišča male čarovnice* ali slikanice Lile Prap (*Zakaj, Pasji zakaji, Mačji zakaji, Dinozavri ...*). Včasih so lahko zanimivi tudi življenjepisi poznanih oseb (npr. *O Ivanu in Ani* avtorja Toneta Partljiča o Ivanu Cankarju, *Poleti letim* avtorice Nataše Konc Lorenzutti o bratih Rusjan) ali zgodbe o resničnih prostorih ali okoliščinah (značilnost pripovedk), npr. delo Irene Cerar *Pravljичne poti Slovenije*.

Pri izboru leposlovnih ali leposlovno-informativnih besedil, ki se tematsko navezujejo na različne predmete v OŠ, velja – kakor za vse izbore besedil v izobraževalnem prostoru (v celotni vertikalni), da morajo biti dela kakovostna. Zna pa se zgoditi, da nagovorijo k branju tiste učence, ki leposlovja ne marajo preveč ali pa jih zanima kaj specifičnega, na primer vse o naftnih ploščadih, o življenju močeradov, o tem, kako

se razvijajo sodobni programi za pisanje besedil, ali o tem, zakaj so prijatelji pomembni.

